

ZK19000978/ 19-0010517

19-0010517
19-0010517

Programmaplan

Gegevens:

Programmanaam	:	Programmaplan Duurzaamheid 2019-2022
Looptijd van	:	1 april 2019 tot
Bestuurlijke opdrachtgever	:	Wethouder Bening
Ambtelijke opdrachtgever	:	Marjolein Plantinga
Gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever	:	Reinier van Eijnsden
Programmamanager	:	Erik Molenaar
Naam opsteller	:	E. Molenaar
Datum	:	20 maart 2019
Versie	:	03

*You must treat the earth well. It was not given to you by your parents. It is
loaned to you by your children.*



Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie op het programma	4
2.1. Waarom, wat en hoe	4
2.2. Klimaatverandering	4
2.2.1. Waarom	4
2.2.2. Wat – ambities en doelen	4
2.3. Energietransitie	5
2.3.1. Waarom	5
2.3.2. Wat – ambities en doelen	6
3. Aanpak	7
3.1. Projecten thema klimaatverandering	7
3.2. Projecten thema energietransitie	9
5. Besturing	12
5.1. Programmaorganisatie	12
5.2. Programmasturing	12
5.2.1. Overlegstructuur	12
5.2.2. Uitgangspunten	13
5.3. Programmaverantwoording	13
5.4. Randvoorwaarden	13
5.4.1. Intern	13
5.4.2. Extern	13
5.5. Mogelijke ongewenste effecten en risico's	13
5.6. Afbakening	13
6. Communicatie	14
7. Begroting	14
Bijlage: het programma in 1 oogopslag	14



1. Inleiding

Duurzaamheid is als speerpunt opgenomen in het Coalitieakkoord 2019 - 2022 '*Met Ambitie Samen Verder*' van gemeente Krimpenerwaard (hierna toe noemen: het coalitieakkoord). Dit coalitieakkoord is vertaald in een aantal ambities. In het Collegeprogramma 2019-2022 '*Krimpenerwaard: duurzamer en vitaler*' (hierna te noemen: het collegeprogramma) zijn vervolgens doelen en inspanningen aan de ambities gekoppeld. Ten slotte zijn de in 2019 benodigde middelen opgenomen in de Programmabegroting 2019 - 2022.

Voor de volgende duurzaamheidsthema's zijn in het coalitieakkoord en collegeprogramma respectievelijk ambities en doelen opgenomen:

- klimaatverandering
- energietransitie
- circulaire economie
- biodiversiteit.

Klimaatverandering en energietransitie zijn hierbij opgenomen in het programma. Circulaire economie en biodiversiteit in de lijnorganisatie.

Hiervoor is gekozen omdat de opgaven op het gebied van klimaatverandering en energietransitie zo groot en complex zijn dat ze vragen om een programmatische aanpak. Een programmatische aanpak helpt om - met een gecoördineerde combinatie van inspanningen - meer doelgericht aan de opgaven te werken. Het maakt het kiezen van effectieve en efficiënte inspanningen makkelijker, het levert meer samenhang op en geeft de mogelijkheid om te sturen op het geheel.

Het programmaplan duurzaamheid heeft dezelfde looptijd als het coalitieakkoord en collegeprogramma. Daarom zijn hierin de ambities en doelen voor klimaatverandering en energietransitie uitgewerkt. In dit programmaplan zijn de inspanningen beschreven die in 2019 starten om bij te dragen aan het behalen van de ambities en doelen. De inspanningen zijn allemaal SMART uitgewerkt. Dat betekent o.a. dat er een duidelijke start en einde met een resultaat is geformuleerd en dat er een concreet resultaat is benoemd. Een deel van de inspanningen is meerjarig, een ander deel éénjarig.

Jaarlijks worden opnieuw de inspanningen voor het programmaplan duurzaamheid bepaald. Deze vormen een addendum bij het programmaplan. Hiermee sluit het programmaplan duurzaamheid aan op de systematiek van het collegeprogramma, waarvoor ook jaarlijks de inspanningen worden bepaald om zo de inspanningen actueel te houden. Duurzaamheid is een dynamisch thema. Ontwikkelingen volgen elkaar in snel tempo op. Dit vraagt om regelmatige bijsturing om steeds 'de juiste dingen te doen'. Jaarlijkse vaststelling helpt hierbij.

Met het nieuwe coalitieakkoord heeft het 'oude' programmaplan duurzaamheid 2018 – 2021 zijn actualiteit verloren, waardoor gekozen is voor herijking. De doelen voor energietransitie zijn gewijzigd en aangescherpt; het tegengaan van klimaatverandering met de nadruk op bodemdaling in het buitengebied en waterstress in de kernen. De inspanningen op het gebied van circulaire economie vereisen op dit moment geen programmatische aanpak. Het programmaplan duurzaamheid was daarom aan een volledige herijking toe.



2. Visie op het programma

2.1. Waarom, wat en hoe

Dit programmaplan is geschreven vanuit een wat, hoe en waarom benadering (Golden Circle van Simon Sinek).

- 'Waarom' is de reden, de drijfveer, de overtuiging. Het zorgt voor draagvlak en herkenning van en richting voor hetgeen we doen. Het is de identiteit van het programma.
- 'Wat' zijn de ambities en doelen. Wat willen we bereiken en wat is de richting die we daarbij kiezen.
- 'Hoe' zijn de inspanningen onder het kopje 'Aanpak'. Het zijn de inspanningen die we plegen om de ambities en doelen te bereiken.

2.2. Klimaatverandering

2.2.1. Waarom

Het behouden van Krimpenerwaard als woon-, werk- en leefgebied door het tegengaan van bodemdaling en klimaat adaptieve kernen

De temperatuur op aarde stijgt doordat de hoeveelheid CO₂ en andere broeikasgassen in de lucht toeneemt. Dit leidt tot klimaatverandering, waarvan ook in Krimpenerwaard de effecten merkbaar zijn. De neerslagintensiteit neemt toe. Daardoor neemt de kans op wateroverlast in Krimpenerwaard toe. Ook periodes van droogte nemen toe in frequentie en duur. Mede als gevolg van de droogte versnelt bodemdaling en neemt CO₂-uitstoot toe door veenoxidatie. In de versteende kernen neemt het risico op hittestress en wateroverlast toe.

Klimaatverandering is een mondiaal probleem, met lokale effecten. De invloed van de gemeente Krimpenerwaard op (het stoppen van) klimaatverandering is beperkt, de gemeente kan hier wel een bijdrage aan gaan leveren. Zorgen voor een klimaatbestendige Krimpenerwaard en daarvoor de juiste maatregelen treffen. Zo blijven wonen, leven en werken in Krimpenerwaard ook in de toekomst mogelijk en betaalbaar. Aandachtsgebieden:

- inrichting van de buitenruimte (publiek en privaat) in de kernen die rekening houdt met water- en hittestress
- tegengaan van bodemdaling in het buitengebied
- vermindering van CO₂ uitstoot

Het tegengaan van bodemdaling is één van de grootste opgaven in Krimpenerwaard. Het is een lokale opgave en er is feitelijk geen keuze; als de bodemdaling niet stopt, zullen de kosten om Krimpenerwaard leef- en bewoonbaar te houden steeds verder stijgen totdat dit niet meer mogelijk is. Het gebied moet daarom in de loop der tijd stap-voor-stap worden heringericht om bodemdaling tegen te gaan en ons te verzekeren van een toekomstbestendige Krimpenerwaard, waarin we proberen bestaande waarden te behouden en nieuwe waarden toe te voegen.

2.2.2. Wat – ambities en doelen

Ambitie

Krimpenerwaard moet klimaatbestendig worden en wil een bijdrage leveren aan de mondiale opgave. Hierbij wordt de nadruk gelegd op het tegengaan van bodemdaling, beperken van wateroverlast en hittestress.

Doelen

- Minder bodemdaling.
In 2022 zijn 2000 hectares extra maatregelen getroffen om de bodemdaling tegen te gaan.
- Betere klimaat adaptieve kernen



Nieuwe ontwikkelingen en reconstructies in de openbare ruimte worden 100% klimaat adaptief ingevuld (v.w.b. nog niet opgestarte projecten)

2.3. Energietransitie

2.3.1. Waarom

Om gebouwde omgeving te blijven voorzien van warmte en om bij te dragen aan de oplossing van een probleem dat anders juist Krimpenerwaard hard treft.

De energietransitie is een mondiale opgave om een mondiaal probleem aan te pakken. Krimpenerwaard is op mondiaal en zelfs op nationaal niveau een kleine speler. Als Krimpenerwaard CO₂-neutraal wordt, is dat op mondiaal niveau dan ook nauwelijks meetbaar. En ook als Krimpenerwaard niets doet om CO₂-uitstoot tegen te gaan, is dat op mondiaal niveau nauwelijks merkbaar.

Krimpenerwaard kan met een bijdrage aan de energietransitie het klimaatprobleem niet oplossen. Ook kunnen veel van de lokale effecten daarvan niet worden weggenomen. Waarom zou Krimpenerwaard dan toch inzetten op de energietransitie? Hiervoor zijn verschillende redenen die samen het waarom vormen.

Warmte

In 2050 moet Nederland aardgasvrij zijn. Woningen en gebouwen kunnen niet zonder warmte. Dat betekent dat alle bestaande gebouwen op een andere, duurzame, manier verwarmd moeten gaan worden. Dit is een lokale opgave en daarmee een onderdeel van de energietransitie dat onontkoombaar is.

Opwekken van duurzame energie

In theorie is de opwekking van duurzame energie voor Krimpenerwaard niet per definitie een lokale opgave. Krimpenerwaard zou ervoor kunnen kiezen om een deel of zelfs de gehele energiebehoefte te importeren. In de praktijk ligt dit anders:

- Het is de vraag of er voldoende duurzame energie beschikbaar is om te importeren. De energietransitie is een enorme opgave. De komende decennia is geen overproductie van duurzame energie te verwachten.
- Veel stedelijke gemeenten kunnen eenvoudigweg niet voorzien in de eigen energiebehoefte. Vanuit deze gemeenten komt derhalve een importvraag. Dat betekent dat elders meer geproduceerd moet worden dan alleen voor de eigen energiebehoefte. Naast (bijvoorbeeld) windmolens op zee, zal ook veel energie op land opgewekt moeten worden. Daarbij ligt voor de hand dat het platteland - naast voedsel - ook energie gaat produceren voor de stad. Strategische inzet van opwek van duurzame energie biedt kansen voor een economisch vitaal platteland.
- Het Rijk verwacht dat elk van de 31 regio's in Nederland middels een Regionale Energiestrategie (RES) aangeven wat de bijdrage van de regio aan de energietransitie is. Krimpenerwaard moet een bijdrage leveren aan de RES Midden-Holland. De verwachting is dat het Rijk niet akkoord gaat met een te laag aanbod en in dat geval ingrijpt. De doelen van de energietransitie moeten behaald worden. Het is denkbaar dat het Rijk regio's en gemeenten een taakstelling geeft of zelfs locaties gaat aanwijzen voor windmolens en zonnenvelden. Het is beter hier met onze samenleving zelf de regie in te houden.

Morele plicht

Naast de voorgaande, praktische argumenten, is er een argument dat misschien nog wel belangrijker is: **een morele plicht**. Als beheerder van de aarde, heeft de mensheid de morele plicht om bij te dragen aan de energietransitie. Vanuit deze morele plicht kan een gemeente - waarin de gevolgen van klimaatverandering hard toeslaan - deze opgave niet afwentelen. Krimpenerwaard moet gaan kiezen waar, onder welke voorwaarden, hoeveel en welke duurzame energie lokaal opgewekt gaat worden.



2.3.2. Wat – ambities en doelen

Ambitie

Een bijdrage leveren aan de energietransitie waarbij de volgende doelen worden nagestreefd:

- In 2021 is de CO₂-uitstoot van de samenleving van Krimpenerwaard met tenminste 5% afgenomen ten opzichte van 2015 met het doel daarna de versnelling op gang te brengen.
- 50% lagere CO₂ uitstoot in 2030 voor de gemeentelijke organisatie en laten onderzoeken hoe dit het beste kan worden gerealiseerd.
- In 2021 is de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in de gemeente Krimpenerwaard toegenomen met tenminste 0,02 Peta Joule. Op basis van de huidige technieken betekent dit ongeveer 1875 huishoudens (8% van de huishoudens), waarvoor een zonnenveld nodig is van 5 hectare. Gebruik van de nieuwste technieken met zo min mogelijk aantasting van het landelijk karakter van Krimpenerwaard.
- Geen gasboringen binnen Krimpenerwaard.

Doelen

In het collegeprogramma zijn de ambitie en doelen uit het coalitieakkoord overgenomen. De doelen zijn gesplitst in doelen die bijdragen aan minder CO₂-uitstoot en doelen die bijdragen aan meer duurzame energie. Hieronder een overzicht van de gesplitste doelen.

- Minder CO₂ uitstoot
In 2022 is de CO₂-uitstoot van de samenleving van Krimpenerwaard met tenminste 15% afgenomen ten opzichte van 2015.
In 2022 is de CO₂ uitstoot voor gemeentekantoren, gemeentewerven, sporthallen 20% lager dan in 2018. Dit is gerealiseerd of in besluitvorming vastgelegd
- Meer duurzame energie
In 2022 is de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in de gemeente Krimpenerwaard toegenomen met tenminste 0,02 Peta Joule ten opzichte van 2018.



3. Aanpak

Hieronder zijn de inspanningen in 2019 voor de thema's klimaatverandering en energietransitie weergegeven. Een aantal inspanningen loopt na 2019 door. In 2020, 2021 en 2021 starten nieuwe inspanningen.

3.1. Inspanningen thema klimaatverandering

Naam inspanning 1
Onderzoek en inventarisatie bodemdaling
Korte toelichting
Het college wil bodemdaling in het buitengebied tegengaan. Om hierbij de juiste maatregelen te kiezen op de juiste plekken, zijn onderzoek en inventarisatie nodig (hierna: het onderzoek). Het onderzoek moet een kaart opleveren waarin per locatie de gemiddelde bodemdaling per jaar is weergegeven. Het onderzoek moet in beeld brengen welke gevolgen bodemdaling heeft, welke nadelen en kosten dit met zich meebrengt en wat de gemeente nu al doet om bodemdaling te verminderen/stoppen, of welke maatregelen de gemeente treft ten gevolge van bodemdaling. Het onderzoek moet een doorkijk geven naar de toekomst: wat gebeurt er als de bodemdaling doorzet? Welke gevolgen heeft dit voor kosten, leefbaarheid en mogelijkheden voor grondgebruik? Welk effect heeft klimaatverandering op bodemdaling? Tenslotte moet het onderzoek inzicht geven in de mogelijkheden die er zijn om bodemdaling tegen te gaan of te stoppen. Het onderzoek vormt het kader voor verder beleid en maatregelen ten aanzien van bodemdaling.
SMART resultaat
Een door het college vastgesteld document, dat antwoord geeft op voorgaande vragen

Naam inspanning 2
Project tegengaan bodemdaling
Korte toelichting
Het college wil in deze collegeperiode voor 2000 hectares buitengebied maatregelen treffen om bodemdaling tegen te gaan. Dit is een ambitieuze doelstelling, temeer omdat de gemeente geen eigenaar is van de betreffende gronden en niet beschikt over doorzettingsmacht om deze maatregelen te treffen. De gemeente zal dus moeten stimuleren, faciliteren en zoeken naar subsidies om deze doelstelling te realiseren. Dit project moet nog verder worden gedefinieerd en uitgewerkt. Het idee is om te kiezen voor onderwaterdrainage. Dit is een relatief snel te treffen maatregel, waarvan de verwachting is dat die kan rekenen op draagvlak (bij agrariërs en hoogheemraadschap).
SMART resultaat
Het project leidt nader te bepalen aantal hectares buitengebied waar maatregelen zijn getroffen om bodemdaling tegen te gaan.

Naam inspanning 3
Proef klimaat adaptief inrichten openbare ruimte bij reconstructie
Korte toelichting
Het college wil de buitenruimte (bij reconstructies en nieuwbouw) klimaat adaptief inrichten. Hiervoor wordt een leidraad opgesteld, die integraal onderdeel gaat uitmaken van IBOR. Deze proef is bedoeld om in de praktijkervaring op te doen met klimaat adaptief inrichten van de buitenruimte. Deze ervaring vormt belangrijke input voor de leidraad en de Krimpenerwaardse werkwijze
SMART resultaat
Een klimaat adaptief ingerichte buurt/wijk



Naam inspanning 4
Leidraad klimaat adaptief inrichten openbare ruimte
Korte toelichting
Het college wil de buitenruimte (bij reconstructies en nieuwbouw) klimaat adaptief inrichten. Hiervoor wordt een leidraad opgesteld. Daarbij wordt gebruik gemaakt voor voorbeelden van andere gemeenten, kennis binnen de eigen organisatie en de ODMH en de ervaringen die we opdoen met de proef onder project 3. Al deze kennis en informatie wordt 'op maat gemaakt' voor de kernen van Krimpenerwaard en vertaald in een leidraad. De leidraad moet integraal onderdeel gaan vormen van IBOR. Wellicht is een koppeling te maken tussen klimaat adaptief inrichten en verbeteren van de biodiversiteit.
SMART resultaat
Een leidraad (document) waarin op concrete wijze staat beschreven op welke manier(en) de kernen van Krimpenerwaard klimaat adaptief kunnen worden ingericht.

Naam inspanning 5
10% meer bomen/groen in openbare ruimte
Korte toelichting
Deze inspanning heeft een sterke link met inspanningen 3 en 4. De gemeenteraad en het college willen 10% meer bomen/groen in de kernen. Dit verhoogt de waterberging, geeft koelte in de zomer en kan bijdragen aan de biodiversiteit. Deze inspanning is een project dat voorziet in de planvorming voor de realisatie van 10% meer bomen/groen. Het project heeft een aantal hoofdvragen. Een belangrijke hoofdvraag is waar en hoe de bomen/het groen gerealiseerd kunnen worden en hoe dit het beste kan bijdragen aan de doelen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. De ruimte in onze kernen is beperkt en verschillende functies vragen om ruimte. Hoofdvragen zijn ook de invulling (zoals welke soorten te kiezen) de kosten voor aanschaf en beheer en de gevolgen voor het beheer van de openbare ruimte. Ook moet worden bezien op welke wijze participatie een plek krijgt in het vervolg van dit project.
SMART resultaat
Een op de hierboven genoemde punten uitgewerkt en door het college vastgesteld plan voor 10% meer bomen/groen in de kernen

Naam inspanning 6
Klimaat adaptief inrichten tuinen
Korte toelichting
De gemeente gaat aan de slag met de klimaat adaptieve inrichting van de openbare ruimte. Een groot deel van de buitenruimte is echter particulier eigendom. Het betreft voor een belangrijk deel tuinen. Als deze tuinen op de juiste manier worden ingericht, kunnen ze een belangrijke bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. De inspanning klimaat adaptief inrichten van tuinen is gericht op de inwoners en bestaat uit twee onderdelen: 1. Informeren over de mogelijkheden om tuinen klimaat adaptief (en eventueel daken van huizen en bijgebouwen zoals schuren en garages) in te richten. Hiervoor bestaan erg mooie illustraties. Deze inspanning vindt plaats in het voorjaar van 2019 2. In 2020 wordt de communicatie herhaald en gekoppeld aan een actie 'steenbreek'. Daarbij worden inwoners gestimuleerd verharding uit hun tuin te verwijderen en er planten voor in de plaats te zetten. De inwoners krijgen hiervoor planten, of een plantenbon van de gemeente. Hiervoor is budget opgenomen in de begroting 2019. Voor dergelijke acties zijn bij andere gemeenten al draaiboeken geschreven.
SMART resultaat
Een inwoneractie met twee onderdelen: informatie en een 'actie steenbreek'



3.2. Projecten thema energietransitie

Naam inspanning 7
Financiële prikkels verduurzaming
Korte toelichting
De gemeenteraad heeft onlangs diverse moties en amendementen ingediend voor financiële stimuleringsmaatregelen om verduurzaming van de gebouwde omgeving. Dit project brengt voor de verschillende soorten gebouwen (bijvoorbeeld woningen, bedrijven en agrarische gebouwen) in beeld welke financiële stimuleringsmaatregelen mogelijk zijn en doet aanbevelingen voor de door gemeente Krimpenerwaard te kiezen maatregel/maatregelen, inclusief dekkingsvoorstel.
SMART resultaat
Een rapportage met aanbevelingen, een Collegevoorstel en Raadsvoorstel

Naam inspanning 8
Lobbyplan energietransitie
Korte toelichting
De gemeente heeft een opgave op het gebied van de energietransitie. Bij de opwekking van duurzame energie, ziet gemeente Krimpenerwaard zich geconfronteerd met planologische belemmeringen. Het Provinciaal ruimtelijk beleid staat geen zonnevelden en windmolens in onze gemeente toe. Het is wenselijk dat de gemeente meer ruimte en eigen bevoegdheid krijgt ten aanzien van opwekking van duurzame energie in het buitengebied. Om de woningen van het aardgas af te krijgen, moeten nieuwe, duurzame bronnen van warmte worden benut. Veel van de woningen in onze gemeente, bevinden zich in de nabijheid van de Lek. De Lek is kansrijk als warmtebron. In de zomer kan warmte uit de Lek worden onttrokken. Die warmte wordt dan in de bodem opgeslagen en gebruikt in de winter. Juist langs de Lek is een WKO (warmte koudeopslag) echter, vanwege drinkwaterwinning, niet toegestaan. De Provinciale Milieuverordening verbiedt dit. Het plan is bovendien om de zone voor drinkwaterwinning (waterwingebied, waterbeschermingsgebied en boringsvrije zone) uit te breiden met het oog op de toekomstige vraag naar drinkwater. Hier is een ander regime gewenst. De duurzaamheidslobby richt zich primair op de Provincie Zuid-Holland. De lobby wordt op verschillende fronten ingezet: het Gebiedsbod MIRT, de zienswijzeprocedure inzake het ruimtelijk beleid PZH enz.
SMART resultaat
Een door het college vastgesteld lobbyplan

Naam inspanning 9
Zonnepanelen op daken (project met sub projecten per doelgroep)
Korte toelichting
Het is om een aantal redenen belangrijk om te faciliteren dat het aantal zonnepanelen op daken van huizen, bedrijven en agrarische gebouwen toeneemt. Het college wil, gedurende deze collegetermijn, 0,02 PJ duurzame energieopwekking realiseren in Krimpenerwaard. Zonnepanelen op daken kunnen een grote bijdrage aan deze doelstelling leveren. Een tweede reden is de lobby richting provincie om meer bevoegdheden en ruimte te krijgen voor de opwekking van duurzame energie in het buitengebied. Het provinciale beleid gaat uit van eerst het potentieel van zonnepanelen op daken volledig benutten, voordat het open landschap in aanmerking komt voor energieopwekking. Hoewel die volgorde in de praktijk niet realistisch is, is het wel van belang om bij de lobby richting te provincie te laten zien dat gemeente Krimpenerwaard stevig inzet op zonnepanelen op daken. De derde en meest belangrijke reden is dat In Nederland en met name in de randstad ruimte is beperkte mate aanwezig is en het open landschap van het buitengebied veelal landschappelijke waarde heeft. Ruimte moet efficiënt benut worden, onder anderen door voor de opwekking van de benodigde hoeveelheid duurzame energie, zoveel mogelijk gebruik te maken van daken.
SMART resultaat
1. Een door het college vastgesteld projectplan met sub projecten voor de doelgroepen huishoudens, bedrijven en agrariërs. 2. Uitvoering van het project 3. Aan het eind van 2019/begin 2020 een monitoringsrapportage met de resultaten van de sub projecten en een doorkijk naar het vervolg van 'zon-op-dak-projecten'.



Naam inspanning 10
Aanbod Regionale Energie Strategie Midden-Holland
Korte toelichting
Zes maanden na ondertekening van het Nationale Klimaatakkoord, moeten alle regio's in Nederland een aanbieding aan het Rijk doen, voor de bijdrage aan de opgave van de energietransitie. Het aanbod van de regio Midden-Holland, zal bestaan uit een optelsom van de aanbiedingen van de vijf gemeenten. Ook gemeente Krimpenerwaard moet dus met een aanbod bijdragen aan het aanbod van de regio Midden-Holland. Het aanbod zal bestaan uit een mix van energiebesparende maatregelen en energieopwekking en vergt een zorgvuldige voorbereiding en afweging en het betrekken van stakeholders.
SMART resultaat
Een door de gemeenteraad vastgesteld aanbod voor de bijdrage van gemeente Krimpenerwaard aan de energietransitie.

Naam inspanning 11
Opstellen Transitie Visie Warmte
Korte toelichting
In 2021 moeten alle gemeenten beschikken over een, door de gemeenteraad vastgestelde, Transitie Visie Warmte. In deze visie moet de gemeente vastleggen welke wijken tot 2030 van het aardgas af gaan en op welke manier die wijken verwarmd gaan worden. Voor de overige wijken moet de visie een doorkijk geven tot 2050, als alle wijken van het aardgas af moeten zijn. De Transitie Visie Warmte moet elke vijf jaar herzien worden. Bij het opstellen van de Transitie Visie Warmte staat participatie centraal, om te komen tot een gedragen visie. Voorafgaand en parallel aan het opstellen van de Transitie Visie Warmte, moeten nog onderzoeken naar duurzame warmtebronnen worden uitgevoerd (bijvoorbeeld thermische energie uit oppervlaktewater, biomassa en geothermie), om helder te krijgen hoe kansrijk deze warmtebronnen in (delen van) onze gemeente zijn.
SMART resultaat
Een door de gemeenteraad vastgestelde Transitie Visie Warmte (Q1 2020)

Naam inspanning 12
Initiatief de heer Beij: proef woonwijk van het gas af
Korte toelichting
De heer Beij, inwoner van Schoonhoven en werkzaam bij infra aannemer Van Gelder, heeft gemeente Krimpenerwaard benaderd met een initiatief om een modelaanpak te maken voor het aardgasvrij maken van wijk/buurt in Krimpenerwaard aardgasvrij te maken. Het belang van Van Gelder is de ontwikkeling van een modelaanpak voor het aardgasvrij maken van een woonwijk/buurt met toepassing van een collectieve oplossing (warmtenet). Dit is een voor de gemeente zeer interessant initiatief. Eind 2018 bevindt het project zich vlak voor de verkenningsfase. Voor de verkenningsfase is een concept-intentievereenkomst opgesteld door de gemeente. Na de verkenningsfase kunnen een planvormingsfase en uitvoeringsfase volgen, waarvoor steeds aparte overeenkomsten worden gesloten, na een positief collegebesluit. Elke fase eindigt met een go/no go voor de volgende fase. Het betreft een Publiek-Private Samenwerking (PPS).
SMART resultaat
Gefaseerd project: 1. Door/namens het college ondertekende intentievereenkomst 2. Planvormingsovereenkomst 3. Uitvoeringsovereenkomst 4. Modelaanpak aardgasvrije wijk/buurt



Naam inspanning 13
Monitoring CO2-uitstoot eigen organisatie en samenleving
Korte toelichting
Gemeente Krimpenerwaard heeft doelen op het gebied van de reductie van CO2-uitstoot, energiebesparing en opwekking van duurzame energie. Het betreft doelen voor de samenleving en doelen voor de eigen organisatie. Deze doelen moeten gemonitord worden. Op dit moment zijn er verschillende systemen voor de monitoring en worden die periodiek bijgewerkt. Het is noodzakelijk dat de monitoring een steeds actueel is en een totaaloverzicht biedt, maar ook specifieke informatie kan leveren voor het resultaat van een bepaald project of ontwikkeling. Dit project heeft tot doel de kwaliteit, actualiteit en integraliteit van de CO2- en energiemonitoring op niveau te brengen.
SMART resultaat
Een integraal en actueel monitoringssysteem



5. Besturing

5.1. Programmaorganisatie

Naam	Rol in programma	Taken	Verantwoordelijkheid	Inschatting uren
Wethouder Bening	Portefeuillehouder/ Bestuurlijk opdrachtgever	Bestuurlijk opdrachtgever. Draagt zorg voor de afstemming met de andere collegeleden. Is het boegbeeld van het project/ programma naar college, raad en externe partijen.	Is politiek en bestuurlijk verantwoordelijk voor het programma. Stelt prioriteiten en maakt keuzes in het project/ programma.	2 uur per week
Marjolein Plantinga Reinier van Eijnsden	Ambtelijk opdrachtgever en gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever	Ambtelijk opdrachtgever van het programma en alle projecten die daaronder vallen. Denkt mee, ondersteunt en faciliteert de programmamanager in capaciteit en budget. Helpt de juiste randvoorwaarden te realiseren.	Het zorgdragen voor de inbedding en rugdekking van het programma. Het nemen van besluiten over het doorgaan, wijzigen of stoppen van het programma of projecten daarbinnen. Het beschikbaar stellen van middelen.	Marjolein 2 uur per kwartaal Reinier 2 uur per week
Erik Molenaar	Programmamanager	Stuurt het programma aan en bewaakt en stuurt op de doelen. Voorzitten programmateam, voorbereiding overleggen ambtelijke en bestuurlijke opdrachtgevers, opsteller tussenrapportages. Functionele aansturing projectleiders.	Als programmamanager verantwoordelijk voor het bereiken van het de doelen van het programma	36 uren per week
Programma ondersteuning	Ondersteuning programmamanager	Inplannen , agenda en verslaglegging overleggen, termijnen bewaken, voortgangsrapportages uitvragen; ondersteuning van de programmamanager	Ondersteuning op programmaniveau	5 uren per week
Adviseur communicatie	Samen met programmamanager zorgen voor communicatie op programmaniveau	Opstellen communicatieplan en communicatieagenda. Inhoudelijke advisering op het onderdeel communicatie	Communicatieadvisering en - ondersteuning op programmaniveau	2 uren per week
Projectleiders	Lid programmateam en projectleider eigen project(en)	Bijwonen overleggen programmateam en projectleiding eigen project(en) conform werkwijze projectmatig werken	Verantwoordelijk voor inhoud, uitvoering, proces, voortgang en resultaten eigen project(en) Klankbord en advisering op programma- en projectniveau	Zie kopje aanpak

5.2. Programmasturing

5.2.1. Overlegstructuur

- bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever (elke 8 weken)
- bestuurlijk opdrachtgever (elke 2 weken)
- ambtelijk opdrachtgever (twee keer per jaar)
- gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever (elke 2 weken)
- een op een overleggen met projectleiders (frequentie per project bepalen)
- programmateam (eens per kwartaal)



5.2.2. Uitgangspunten

- De ambtelijk opdrachtgever van het programma, is ook de ambtelijk opdrachtgever voor alle projecten.
- De programmamanager stuurt het programma aan.
- De afdelingsmanagers zijn verantwoordelijk voor het regelen van de personele capaciteit voor het de projecten.
- De projectleiders zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de projecten.
- College, DT en MO hebben een belangrijke positie in het proces vanwege hun voorbeeldfunctie. Het is essentieel dat zij goed zijn aangehaakt en dat er commitment is voor de strategische doelen voor het programma.

5.3. Programmaverantwoording

Twee keer per jaar vindt verantwoording plaats met een A3-voortgangsreportage.

5.4. Randvoorwaarden

5.4.1. Intern

In 2019 zijn voldoende menskracht en middelen beschikbaar om aan de ambities en doelen te werken. De duurzaamheidsopgaven zijn opgaven voor de lange termijn. Daarom zal langdurige continuïteit nodig zijn, door ook de komende decennia menskracht en middelen beschikbaar te blijven stellen.

5.4.2. Extern

- De hogere overheden moeten zorgen voor aanpassingen in wet- en regelgeving. De ambities en doelen, met name voor de energietransitie, zijn bij de huidige wet- en regelgeving niet haalbaar.
- Alle stakeholders zullen hun bijdrage moeten leveren.
- Er moet voldoende geld beschikbaar komen vanuit Rijk, samenleving en markt.

5.5. Mogelijke ongewenste effecten en risico's

- De gemeente Krimpenerwaard kan de ambities en doelen voor de duurzaamheidsthema's klimaatverandering en energietransitie niet zelfstandig realiseren. De gemeente heeft daarvoor niet de financiële middelen, doorzettingsmacht en grondpositie. De opgaven zijn complex en kennen veel afhankelijkheden. De ambities en doelen zijn alleen te bereiken met draagvlak en samenwerking.
- Elke regio moet een Regionale Energie Strategie (RES) opstellen. Daarin is ook een aanbod opgenomen voor de bijdrage van de regio aan de energietransitie. Gemeente Krimpenerwaard moet een bijdrage leveren aan het aanbod van de RES Midden-Holland. Met de RES geeft het Rijk regio's de kans om zelf invulling te geven aan de energietransitie. Als een aanbod van een regio te mager is, is de verwachting dat het Rijk ingrijpt. De regio en gemeenten binnen die regio kunnen dan de regie kwijtraken op de hoeveelheid, soort, plaats en planning voor opwekking van duurzame energie.

5.6. Afbakening

De in dit programmaplan opgenomen inspanningen, die starten in 2019, leveren een bijdrage leveren aan de ambities en doelen, maar zijn niet voldoende om de ambities en doelen geheel te realiseren. Daarvoor zullen ook de komende decennia inspanningen gepleegd moeten worden.

Dit Programmaplan Duurzaamheid betreft uitsluitend de thema's klimaatverandering en energietransitie.



6. Communicatie

De duurzaamheidsdoelen zijn alleen haalbaar door een samenwerking tussen alle stakeholders, zowel intern als extern. Interne en externe communicatie zijn dus essentieel.

Het is nodig dat communicatie planmatig, structureel en volgens een strategie plaatsvindt. Hiervoor worden een communicatieplan en communicatiekalender opgesteld.

7. Begroting

Project	kostenplaats	kostensoort	2019	2020	2021	2022
OL onderzoeks-, advies- en proceskosten bodemdaling	674010	438914	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
PL projecten bodemdaling	674010	438914	48.000,00	48.000,00	48.000,00	48.000,00
PL opstellen en uitvoeren lobbyplan	674010	438914	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
OL businesscase verduurzaming vastgoed	674010	438914	50.000,00			
PL businesscase verduurzaming vastgoed	674010	438914	28.000,00	28.000,00	28.000,00	28.000,00
OL bijdrage in proceskosten initiatieven duurzame energie	674010	438914	37.500,00	37.500,00	37.500,00	37.500,00
PL diverse rollen energietransitie	674010	438914	116.000,00	116.000,00	116.000,00	116.000,00
OL Transitievisie warmte onderzoeks- en plankosten	674010	438914	150.500,00	12.500,00	12.500,00	12.500,00
PL Transitievisie warmte	674010	438914	108.000,00	108.000,00	108.000,00	108.000,00

PL= personeelslasten

OL= beschikbaar budget

Bijlage: het programma in 1 oogopslag

Voor zover van toepassing

Accordering:

Akkoord bestuurlijk opdrachtgever:

Akkoord ambtelijk opdrachtgever:

Akkoord programmamanager: